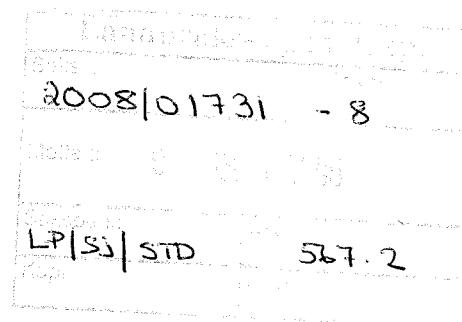

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Deres ref:

Dato:

Oslo, 3. desember 2008

HØRING – FORSKRIFT OM PRISNEDSKRIVING VED PRODUKSJON AV REKTIFISERT POTETSPRIS

A.L Gartnerhallen er Norges største produsentorganisasjon for frukt, bær, grønnsaker og potet med en årlig omsetning på ca. 1,3 milliarder kroner. Omkring 1350 frukt- og grøntprodusenter fra hele landet er eiere og leverandører. Med basis i hver enkelt produsent sin virksomhet, et sterkt fagmiljø og gode leveringsavtaler sikrer vi forbrukerne etterspurte frukt- og grøntprodukter.

Gartnerhallen er opptatt av at forbruket av matpoteter og bruk av poteter til industriell bearbeiding skal øke i Norge. En viktig forutsetning for dette er økt spesialisering og bedring av kvaliteten gjennom hele verdikjeden. Gartnerhallen er samtidig opptatt av at en så stor del av potetforbruket om mulig skal dekkes av norsk produksjon, og gi et viktig bidrag til verdiskaping hos norske potetprodusenter.

Ordningen skal løse et potensielt miljøproblem og bidra til bedre matpotetkvalitet. Vår vurdering er at det er miljøhensynet ordningen vil ha størst virkning på, men for at ordningen skal bidra til å løse et potensielt miljøproblem er det en forutsetning at prisen på avrens til potetprodusent er høy nok til at det er mer lønnsomt å selge potetfraksjoner til produsent av rektifisert potetsprit i stedet for å avhende det i nærmiljøet. Regelverket om avhending av potetavfall i nærmiljøet vil selvsagt også ha stor betydning for hvilket alternativ som velges.

Som virkemiddel til å bedre matpotetkvaliteten er det vår oppfatning at avrensordningen har begrenset betydning. Det aller meste av matpotetene blir i dag sortert på store potetpakkerier og avrensordningen og avrensprisen har ingen betydning på hvor mye som blir sortert ut.

I høringsbrevet vises det til at leveransene av avrenspoteter har gått ned i forhold til tidligere, og at dette skaper problemer for produsent av rektifisert potetsprit.

Selv med produksjonsplaner/kvoter med tilhørende sanksjoner og/eller premiering vil tilgangen på avrenspoteter variere stort. Vårt inntrykk er at tilgangen på avrenspoteter vil variere mye mer enn innenfor et intervall på 80 til 120 prosent. Vi har eksempler på at den største potemengde per 1. november i en femårsperiode er over 80 prosent høyere enn den laveste potetmengden i samme periode. Det tilsier en enda større variasjon i tilgangen på avrenspoteter. For at avrensordningen

skal kunne være effektiv er det en forutsetning at ordningen har kapasitet stor nok til å ta unna toppene. Avlingsvariasjonene er større i Norge enn i land med lengre vekstsesonger.

Departementet mener at differensiert pris vil gi omsetningsleddene incentiv til å levere avrens tidligere i sesongen. Dersom formålet med ordningen er å skaffe produsent av rektifisert potetsprit bedre kvalitet og mer forutsigbar tilgang på avrenspoteter er det viktig å tillate slik prissetting. Dersom avrensordningen skal støtte opp om matpotetproduzentenes utfordring med å klare å levere matpoteter så lenge som mulig før ny norsk sesong starter er dette ikke særlig formålstjenelig. Slik lang lagring gir oftest større utsortering enn om de samme potetene ble levert tidligere, og slik sett vil bruk av ny prismekanisme gjøre denne produksjonen enda mer usikker enn den er i dag.

I høringsbrevet er det beskrevet at pristilskuddet til potetsprit henger sammen med avrensprisen. Pristilskuddet er redusert fra 9,50 til 7,80 kroner per liter, men pristilskuddet etter justeringer er økt til kroner 9,50 per liter potetsprit innenfor rammen av kr 20 mill. Selv om dette ikke er på høring vil vi benytte anledningen til å si at det er naturlig at avrensprisen også følger pristilskuddet pr. liter når det er rom for at dette økes.

Et forhold som det etter vår mening er viktig å sette et sterkt fokus på i denne sammenhengen er at norsk potetproduksjon de siste årene har gått ned, og at næringen ikke har vært i stand til å dekke etterspørselen etter matpotet og industripotet. Etter vår mening er det behov for å øke potetproduksjonen i Norge selv om vi enkelte år har god markedsdøning. For å unngå at mengdene som tilbys markedet blir for store og vanskelig å håndtere i sesonger med svært gode vekstvilkår, har næringen tilpasset seg med en arealstørrelse som i de fleste sesongene gir for lav produksjon til å dekke etterspørselen. For å få til en ønsket økning må vi ha ordninger som er langt mer robuste enn de vi har i dag til å ta unna den overproduksjonen som år om annet vil komme. I forslag til ny avrensordning kan vi ikke se at dette blir bedret.

Sett fra vårt ståsted bør myndighetene også se på om det er muligheten for å styrke ordningen med markedsregulering i potet i sammenheng med at ny avrensordning innføres. I den sammenheng bør det også vurderes om også spesialproduksjon til industri skal inngå i ordningen slik at denne type produksjon kan ha samme sikkerhetsnett som matpotetproduksjonen.

Med vennlig hilsen
for A.L Gartnerhallen

Arnt Foss
Daglig leder

